

Ablonczy Bálint, Fiatalok Batthyány Kaszinója

Tisztelt Tanácskozás! Kedves Barátaim!

Megtisztelő érzés számomra, hogy itt lehetek Önök között és egyetemi hallgatóként megoszthatom Önökkel gondolataimat a magyar felsőoktatásról és különösen annak tervezett reformjáról. Az itt felszólalók közül egyedül nekem nincsen diplomám, de megnyugtat az a tudat, hogy ez már nem is szükséges a jövő magyar egyetemi igazgatótanácsában betöltött tisztséghez – legalábbis a felsőoktatást modernizálni szándékozó tervezet szerint.

Tisztelt Tanácskozás!

Az Oktatási Minisztérium többek között a hallgatók jólétére, egészséges fejlődésére hivatkozva akarja gyökeresen átformálni a magyar felsőoktatást. A szándékok egy részével, az átláthatóbb és átjárhatóbb egyetemi rendszer kialakításával még egyet is lehet érteni, a jelenlegi magyar felsőoktatás ugyanis nincs felkészülve ilyen diáktömegek fogadására. 1990 és 2002 között a magyar egyetemeken, főiskolákon tanulók száma 101 ezerről 327 ezerre nőtt. A felsőoktatás költségvetési támogatása azonban mára – reálértéken számolva – az 1991. évinek 50%-a és az oktatók terhelése is jelentősen nőtt. Aki már vívott közelharcot egy-egy szemináriumi feliratkozáson, próbált napi néhány órában elérhető adminisztrátorokon keresztül ösztöndíj-ügyet intézni vagy csak egyszerűen nem szereti, ha az előadóteremben rászakad a vakolat, tanúsíthatja: változásokra szükség van. De nem úgy, ahogy a politikai akarat révén most éppen teljhatalmú szakértők, operatív csoportok elképzelik. Mert a sokat idézett bolognai nyilatkozat szerint az egyik legfontosabb feladat az európai egyetemek autonómiájának megőrzése, és a kulturális-oktatási sokszínűség fenntartása. Nincs tehát szó arról, hogy uniós elvárásoknak kell megfelelnünk vagy bárki tételesen előírná, hogyan alakítsuk át oktatási rendszerünket. Ki akadályozná meg tehát döntéshozóinkat, hogy meghallgassák a fiatalok véleményét: milyen egyetemet akarnak?

Kedves barátaim!

A magyar egyetemisták többsége tisztában van azzal, hogy tudást csak komoly munkával sajátíthat el. Ne tévesszen meg bennünket, hogy a hallgatói létszám robbanásszerű növekedése számos olyan embert is a felsőoktatási intézmények falai közé sodort, akinek nincs ott a helye. Olyan diákokról van szó, akik valahogy el szeretnék tölteni az időt és nem céljuk, hogy tanuljanak. Felsőoktatási rendszerünket azonban nem lehet az ő igényeikhez igazítani. Aki úgy gondolja, hogy egy hároméves képzést elvégző régész sírásáson kívül bármire is jó lesz, nagyon téved. Ezt az elképzelést tartom hallgatóként ugyanis a jelenlegi tervezet legnagyobb hibájának: a felsőoktatási reform a kétszintű képzés jelszavával növeli a munkaerő-piaci feszültségeket, s eleve leértékeli azon hallgatók munkáját, akik jövőre szakmájukat komolyan szeretnék művelni. Beszéljünk világosan: szükség van az egységesülő európai felsőoktatási térséghez igazodó rendszer kialakítására. Ez a folyamat azonban nem jelentheti hosszú évtizedek vagy évszázadok alatt kialakult hagyományok semmibe vételét. Nem egy olyan terület van, ahol értelmezhetetlen a felsőoktatási reform által vázolt képzési forma. Nem világos, hogy milyen szintű tudással rendelkezik a három év után diplomát kapó biológus. A megfelelő képzettség hiányában felületesen képzett hallgató a munkaerőpiacra kikerülve még a mostaninál is kevesebb eséllyel rendelkezik az elhelyezkedésre. S kérem, ne higgyék el, hogy a kétszintű képzési rendszer az egyetlen európai megoldás. A L'Express című francia hírmagazin nemrégiben megdöbbentő összeállítást közölt a francia felsőoktatásról. A kétszintű képzés mellett a francia egyetemek helyzetét az is nehezíti, hogy nincsen felvételi és minden diák a

neki tetsző egyetemre adja be jelentkezését. A lap írása szerint az egyik Párizs környéki műszaki egyetemen az oktatás eltömegesedése, a megfelelő kontroll hiánya és az oktatás rendszer szabadossága miatt az első ciklust elvégzők negyven százaléka küszködött szövegértési problémákkal!

A tervezett reformok azonban a hirdetett elvekkel ellentétben az esélyegyenlőséget is jelentősen csökkentik. A felsőoktatási reformkoncepció ugyanis új források bevonását tervezi: ez pedig a diákhitel kamatának növelését, esetleg a tandíj újbóli bevezetését jelenti, illetve a már most is meglévő különbségek és egyenlőtlenségek további növekedését vonja maga után.

Kedves barátaim!

A jelenlegi magyar felsőoktatás még ebben a nehéz helyzetben is olyan értékeket hordoz, olyan szakmai és tudományos teljesítményekre képes, amelyek Magyarország jövőjét alakítják. Hallgatóként olyan egyetemet képelek el, ahol továbbra is magas színvonalú az oktatás és nem az átgondolatlan reformoktól, egyeztetéstől elfáradt tanárok tanítanak zsúfolt termekben egyre több diákot. Hiába próbálják egyesek a tanárokat és a diákokat szembeállítani, valójában nincs két érdek, csak egy: a színvonalas, nagy múltú magyar felsőoktatás megőrzése és továbbfejlesztése. Ahol nem fordulhat elő, hogy egyik legnevesebb egyetemi könyvtárunk pénz hiányában egy évszázada járatott folyóiratokat kénytelen lemondani. Remélem, hogy mostani tanácskozásunkon elhangzó gondolatok, viták is hozzásegítenek ahhoz, hogy világos és átgondolt stratégiát tudjunk megfogalmazni a magyar felsőoktatásról.

Köszönöm, hogy meghallgattak.

[Vissza felsőoktatási a vita főoldalára](#)